

وزیر فرهنگ

مهمان سوگواره

«بانوی آب و آینه»

مراسم سوگواره «بانوی آب و آینه» به مناسبت شهادت حضرت فاطمه(س)، دیروز با حضور سیدعباس صالحی، وزیر فرهنگ، جمعی از اصحاب فرهنگ، هنر و رسانه و معاونان، مدیران و کارمندان وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در سالن معاونت سینمایی وزارتخانه برگزار شد.
حجت‌الاسلام محمدعلی مهدوی‌راد، قرآن‌پژوه و دانشیار دانشگاه تهران در ادامه مراسم با اشاره به خطبه حضرت زهرا(س) گفت: بنده متقدم که خطبه

تالیف مکیال از هرکسی برنمی‌آید

سیری در زندگی علامه شهید، آیت‌ا... سیدمحمدتقی موسوی اصفهانی، مشهور به «فقیه احمدآبادی»

علامه شهید، آیت‌ا...سیدمحمدتقی موسوی اصفهانی مشهور به «فقیه احمدآبادی»، مؤلف مکیال المکارم، سال ۱۳۰۱ قمری در خانواده‌ای به‌دنيا آمد که نسل‌اندرسن عالم دین بودند. صاحب مکیال المکارم هفده جلد کتاب و رساله نگاشته که چهارجلد از آنها پیرامون حضرت مهدی(عج) و غیبت و انتظار و وظایف منتظران است. کوشش و جدیت و پشتکار سیدمحمدتقی موسوی اصفهانی واقعا چنان ویژه است که مانند ایشان کم سراغ داریم. فقط

سبک نوشتار

آثار او دارای کمال و پختگی و ژرف‌نگری است؛ و این به خاطر خلوص نیت و پاکی قصد در تحصیل علم بوده زیرا تلاش‌های خالصانه‌اش برای خدا بوده. ارادت و توسل ویژه به خاندان رسالت داشت و همه افعال و اقوالش اقتدا به آن بزرگواران بود، به خصوص به امام منتظر که در معرفت آن حضرت به مراحل نائل آمده بود و آثارش مؤیداین معناس‌ت. آن‌طور که ایشان می‌نویسد «به‌فکر اقدام کتاب جداگانه‌ای درباره امام‌زمان بنگارم که آن فواید را دربرگیرد و به سبک جالبی آن را به‌رشته تحریر درآورم.»

ولی حوادث زمان و رویدادهای دوران ونا راحتی‌های بی‌دریی، مانع از انجام این کار می‌شد تا این‌که در خواب دیدم کسی را که با قلم و سخن نتوان او را توصیف نمود، یعنی مولا و حبیب دل گن‌سنده‌ام و امامی که در انتظارش هستیم. با بیانی روح‌انگیز چنین فرمود: این کتاب را بنویس و عربی هم بنویس و نام او را بگذار: «مکیال المکارم فی فوائدالدعاء للفقائم ... همچون تشنه‌ای از خواب بیدار و دریی اطاعت امرش شدم، ولی توفیق یاری‌ام نکرد تا این‌که سال ۱۳۳۰ هـ. ق به مکه معظمه سفر کردم و چون آنجا را و با گرفت با خداوند عزوجل عهد بستم که اگر مرا از م‌هلکه نجات دهد، تالیف این کتاب را شروع نمایم. پس خداوند بر من منت نهاد و مرا به سلامت به وطن بازگرداند. پس به تالیف اقدام نمودم.» مکیال المکارم، به‌معنای «معیار سنجش خوبی‌ها» است.

نگاه‌بزرگان

سید محمدعلی روضانی در مقدمه مکیال می‌نویسد: «کتابی ارزنده، ابتکاری و مهم، مؤلف، بسیاری از مطالب مربوط به عقیده مهدویت و موضوع حضرت حجت(عج) را بررسی کرده، بحث‌های با اهمیت در زمینه‌های فقه، حدیث، کلام، رجال، تفسیر و حتی فلسفه و ادبیات با اسلوبی بدیع‌وسبکی جالب‌ونتیجه‌گیری‌هایی‌درست‌به‌نگارش‌درآمده. همچنین با دلائل عقلی و نقلی ثابت شده که دعا برای امام عصر(عج) از مهم‌ترین وسائل رسیدن به مراحل کمال است. این اثر به شهادت صاحب‌نظران، از نظر جامعیت و ژرف‌اندیشی و بهره‌گیری از علوم عقلی و نقلی‌واستنباط دقیق‌واجتهاد عمیق از آیات و روایات، بی‌نظیر است. آیت‌ا...العلظمی صافی گلبایگانی(ره) فرموده‌اند «کتاب نفیس و شریف «مکیال المکارم فی فوائد الدعاء للفقائم علیه السلام» تالیف شیعه مخلص و چاکر درگاه حضرت بقیة...الاعظم ارواح العالمین له‌الفا‌حضرت آیت‌ا... آقای حاج سیدمحمدتقی اصفهانی اعلی‌ا... مقامه، یکی از بهترین و جامع‌ترین کتاب‌ها در این موضوع است و

معجزه‌گونه حضرت زهرا(س) را خطبه فدکیه خواندن، ظلم به آن حضرت است، زیرا محتوای آن خیلی فراتر از بحث فدک است. این خطبه حیرت‌آور است و نباید آن را در دایره کوچکی به نام «فدک» بگذاریم. وی این خطبه را بازخوانی میراث بعثت دانست و بیان کرد، آمیختگی خطبه با آیات قرآن و گذاشتن جملات در فضای تاریخی خودش، دو نکته قابل توجه خطبه است. مهدوی‌راد ادامه داد: این خطبه ۱۶ بخش دارد و بخش سیزدهم به ماجرای

فدک می‌پردازد. حضرت زهرا(س) از انصار گلابی می‌کنند که دچار خفقان شده و قاطعیت و صراحت خود را از دست داده‌اند. حضرت زهرا(س) در دل خطبه یادآوری می‌کنند که بت‌شکنی با کمک حضرت علی(ع) اتفاق افتاده است. در این مراسم معنوی حضار ضمن مرثیه‌سرایی و عزاداری ایام شهادت دخت گرامی پیامبر(ص) حضرت صدیقه طاهره فاطمه زهرا(س)، دل‌هایشان را به محبت آن بانوی بزرگ اسلام گره زدند.

الامام الغائب را نوشت.»

آیت‌ا... سیدابوالقاسم حسینی دهکردی نیز کتاب منبرالوسيله را نگاشت. ایشان از استادان صاحب مکیال است و هنگامی که کتاب وظیفه‌الانام را صاحب مکیال تالیف می‌کند آیت‌ا... دهکردی بر آن تقریظ می‌نویسد و آن را بسیار مفید و نافع توصیف می‌کند که سرشار از احادیث ماثورانه طاهرين است.

آیت‌ا... موسوی اصفهانی اجازه اجتهاد و روایتش را از آیت‌ا...

دهکردی دارد که در وصف صاحب مکیال نگاشته: «جناب العالم العامل و الفاضل الکامل، الجامع للکلمات النفسانیه و الحائز للمراتب الایمانیه، المذهب الصفی...اخوانا و صدیقنا... صاحب الذهن الوفا‌و الفهم النقاد...».

دیگرساگرد میرزای شیرازی که استاد صاحب مکیال بوده آیت‌ا... منیرالدین بروجردی اصفهانی است. اگر در این فضا برای صاحب مکیال بتوان برابر نهادی فرض کرد، مرحوم علی‌اکبر صدرالاسلام همدانی است که وارث مکتب سامرا با یک واسطه است؛ وی شاگرد محدث نوری بوده و کتاب تکلیف‌الانام فی غیبت‌الامام را پدیدآورده. این پدیدآوردن مجموعه آثار مهدوی از ویژگی‌های مکتب سامرا و پیروانش یعنی سلسله دانش‌آموختگان این جریان است.

عنایات و مواهب و الطاف خاصی از خدا به صاحب مکیال افزاشده و در این‌کتاب به آنها اشاره کرده، می‌توان گفت اصل در توفیق صاحب مکیال همانا توجه ایشان به ساحت قدسی امام عصر(عج) بوده است. مثلاً در مکیال آورده: وقد افيض الی... معارف الایمانیه و الطاف الربانیة...؛ ایشان که در خواب به پیشگاه امام (عج) می‌رسد؛ می‌نویسد پس از آن خواب، چه الطاف و برکاتی دیدم! ایشان طی رؤیای صادقه، سه بار تشریف داشتند که گزارش یکی از این خواب‌ها در مکیال آمده. صاحب مکیال در تالیفات روایی‌اش نیز متأثر از روش حدیثی مکتب سامرا است. مخالفت ایشان با صوفیه ضمن پرهیز از مشرب عرفانی و فلسفی قابل توجه است.

در همان مکیال با ارائه ادله و براهین به در نظر صوفیه می‌پردازد. از جمله روش‌های صاحب مکیال، دقت بسیار در نسخه و متن صحیح حدیث بوده و صرف نقل را به‌خاطر فقط اعتبار زوای دارج در کتابی مشهور و تصحیح‌شده کافی نمی‌دانسته. دقت‌های رجالی ایشان در توثیق روایات هم بسیار چشمگیر است. منابع استنادی ایشان زیده و برگزیده است و به هر سندی و کتابی استناد نکرده. تتبع و پژوهش

برش

شهید انتظار

سال ۱۳۴۸ قمری در ۴۷ سالگی با توطئه جمعی از یهودیان اصفهان و همکاری یکی از سران فرقه ضاله بهائیت با زهر مسموم شد و به شهادت رسید. میزای در تخت فولاد اصفهان زیارتگاه مؤمنان و عاشقان مهدوی است. درباره کیفیت شهادتش در کتاب «نگاهی به زندگانی جهانگیر قشقایی» به‌نقل از شهدای روحانیت در سده اخیر آمده: «سید شهید در رمضان ۱۳۴۸ هـ. ق به علت کسالت در بیمارستان عیسی‌بن‌مریم اصفهان (بیمارستان انگلیسی‌های آن‌زمان) بستری شد.

ترجمه انگلیسی «سایه هیولا» منتشر شد

کتاب «سایه هیولا» نوشته عباس جهانگیریان و ترجمه میترا خاتون‌آبادی به‌تازگی توسط کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان به زبان انگلیسی منتشر شد. این اثر، تاکنون موفق به کسب جوایز متعددی ازجمله دریافت جایزه هجدهمین جشنواره کتاب کودک و نوجوان کانون پرورش فکری شده است. همچنین، سایه هیولا در سال ۲۰۲۰ به‌فهرست افتخار بخش آثار تالیفی دفتربین‌المللی کتاب نسل جوان راه‌یافته و نامزدی جایزه کتاب سال جمهوری اسلامی ایران را نیز به خود اختصاص داده است.

این کتاب که در سال ۱۳۹۵ منتشر شد، بر لزوم حفاظت از حیوانات در حال انقراض تمرکز دارد و داستان دختری به نام مارال را روایت می‌کند که به همراه برادرش به پارک ملی گلستان می‌رود. در این سفر، مارال با فیلمسازی به نام افرا آشنا می‌شود که از او می‌خواهد در فیلمی بازی کند. داستان به دو زندگی متفاوت می‌پردازد؛ دوستی مارال با پلنگ و دوستی لاله با ببر در ۵۰ سال قبل. یادآوری می‌شود سایه هیولا به تازگی از سوی ناشری ارمنستانی در این کشور به زبان ارمنی نیز ترجمه و طی آیینی رونمایی شد.

قاپ مقاومت

مار در آستین

تفکر م‌هیونیستی در طول تاریخ نشان داده که هیچ‌گاه بر سر پیمان خود نمی‌ماند. این تفکر که حتی بر سر پیمان خود با حضرت موسی(ع) هم نایستاد و به گوساله‌پرستی روی آورد، در طول تاریخ منشا خیانت‌ها و پیمان‌شکنی‌های بسیاری بوده است که شاید آخرین نمونه آن پیمان آتش‌بس لبنان باشد که رژیم‌م‌هیونیستی ناقض آن شد. ثواف الملّا، کارتون‌نست شهیر عرب با طرح جدید خود نشان می‌دهد که م‌هیونیست‌ها همواره ماری در آستین دارند که هر دستی را که با آن پیمان بسته‌اند، می‌کزد.

جام جمه

فرهنگ

CULTURE

چهارشنبه ۱۴ آذر ۱۴۰۳ شماره ۶۹۲۴

۵ دقت‌های رجالی در نقل حدیث.

۶ نقد منابع و بازشناخت مآخذ معتبر حدیث.

۷ پذیرش قاعده تسامح در ادله سنن.

۸ تتبع‌گسترده در شناسایی حدیث.

۹ تلاش در شناخت متن‌های روایی و جمع بین روایات.

۱۰ تقدم همیشگی دلائل عقلی بر نقل.

۱۱ عدم استناد به خواب و رؤیا و مکاشفه در بیان معارف (زیرا این تجربه‌های دینی فقط برای شخص یقین‌آور است)

۱۲ استفاده از قیاس اولویت که از سوی فقهای امامیه نیز فقط این نوع قیاس تأیید شده.

۱۳ استفاده از قاعده تبادر.

۱۴ استفاده از دلالت سیاق.

۱۵ دقت در معناهای لغات و سختگیری در گزینش کلمات برای رساندن دقیق مطالب در راستای فهم آیات و روایات.

۱۶ توجه به موارد استعمال.

۱۷ علاج در تعارض روایات.

۱۸ ترتیب منطقی ابواب کتاب.

۱۹ بیان روشن ودوری از پیچیده‌نویسی و ابهام برخلاف رویه علمای آن دوران.

۲۰ بیان خلاصه و موجز با پرهیز از اطنان مطالب.

۲۱ فصاحت و بلاغت و نثر مسجع اما غیرمتکلف.

۲۲ تسلط فوق‌العاده بر مباحث که ضمن دانشوری و فرهیختگی در نتیجه توسلات به امام عصر بوده.

۲۳ تکریم همراه با نقد عالمانه و منصفانه نظرات عالمان.

۲۴ بیان مطالب همراه با تواضع علمی.

۲۵ پاسخگویی به شبهه‌ها.

۲۶ دعوت همیشگی خواننده به تفکر و تتبع.

۲۷ کتاب شابزده تالیف شده که همین را از مهم‌ترین دلائل ماندگاری این متن برشمرده‌اند (تألیف کتاب از ۱۳۳۱ ق تا ۱۳۴۸ ق طول کشیده).

۲۸ مولف قبل از به پایان‌آوردن کتاب، شهید شده، زیرا خواننده را بیش از ده‌بار در مکیال به تفسیر و توضیح نکاتی ارجاع داده که قرار بوده در پایان کتاب آورده شود.